

ВИ ПИТАТЕ, СИНДИКАТ ОДГОВАРА

Отпремнине и пензија, прековремени рад и рад недељом

На различита питања из области радноправне заштите и радног законодавства за читаоци „Политике“ одговарају експерти и дугогодишњи правници са положеним правосудним испитом из Савеза самосталних синдиката Београда. Питања можете да пошаљете на и-мејл адресу синдиката – pitajsindikata@sindikata-beograda.rs – који ће у најкраћем року нашем листу проследити одговоре. Сваког уторка на страницама „Политике“ биће објављена два-три питања са одговорима.

Добио сам документацију на основу које могу отићи у инвалидску пензију, а провео сам 12 година код садашњег послодавца. Да ли имам право на отпремнину у том случају као да идем у редовну пензију или не? Који износ ми припада уколико остварујем то право?

ОДГОВОР: Законом о раду прописано је да запосленом престаје радни однос независно од његове воље и воље послодавца ако је на начин прописан законом утврђено да је код запосленог дошло до губитка радне способности – даном достављања правоснажног решења о утврђивању губитка радне способности. Према томе, право на отпремнину при одласку у пензију остварује запослени коме престаје радни однос због испуњења услова, односно остваривања права на пензију, без обзира на то да ли је реч о старосној, инвалидској или породичној пензији. Послодавац је дужан да, у складу са општим актом, запосленом исплати отпремнину при одласку у пензију најмање у висини две просечне зараде. Отпремнина, према податку Републичког завода за статистику о просечној заради, од 25. августа 2021. је најмање 179.586 динара.

У случају да се исплати већи износ, који је послодавац предвидео својим општим актом, на износ преко законом прописаног плаћа се порез на доходак грађана 20 одсто.

У радном односу сам на одређено време, радим често и прековремено и недељом. Прековремени рад ми послодавац плаћа, али за рад недељом наводи да нема обавезу да ми то посебно исплаћује, већ да може да ми да одређене бонусе. Да ли је то у складу са законом?

ОДГОВОР: Законом о раду није прописано увећање зараде запосленима за рад недељом, међутим, општим актом и уговором о раду могу да се утврде већа права и повољнији услови рада од права и услова утврђених законом, као и друга права која нису прописана законом, осим ако законом није друкчије одређено, као што је, на пример, увећање зараде по основу рада у сменама. Дакле, општим актом (колективним уговором, односно правилником о раду) и уговором о раду могуће је утврдити право на увећану зараду запосленог који ради недељом, с тим да је потребно истовремено дефинисати и износ увећања, односно јасно уредити на који начин ће се утврђивати висина увећане плате по овом основу. Исправније је ово право утврдити као део зараде за обављени рад и време проведено на раду, а не као део по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца, односно у виду награда и бонуса.

М. Р. Б.